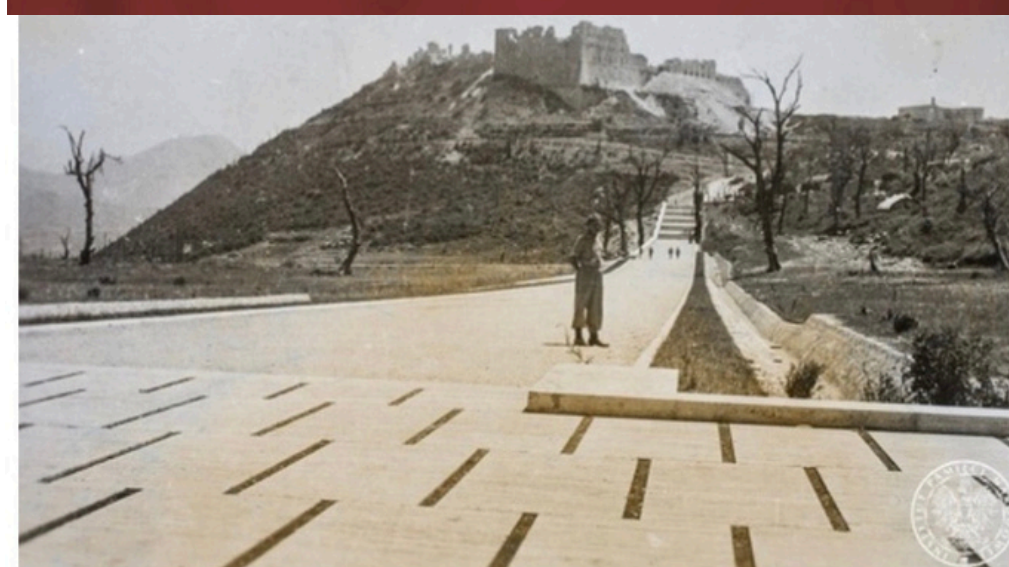

82 ROCZNICA BITWY O MONTE CASSINO 18 MAJA 1944-18 MAJA 2026

Poświęcenie Polskiego Cmentarza Wojennego pod Monte Cassino, 2 września 1945 r.

Widok z Polskiego Cmentarza Wojennego na ruiny klasztoru Benedyktynów na Monte Cassino. Zdjęcie wykonane po 2 września 1945 r. Fot. z zasobu AIPN

Generał Władysław Anders

UROCZYSTOŚCI MAJOWE

na lekcjach

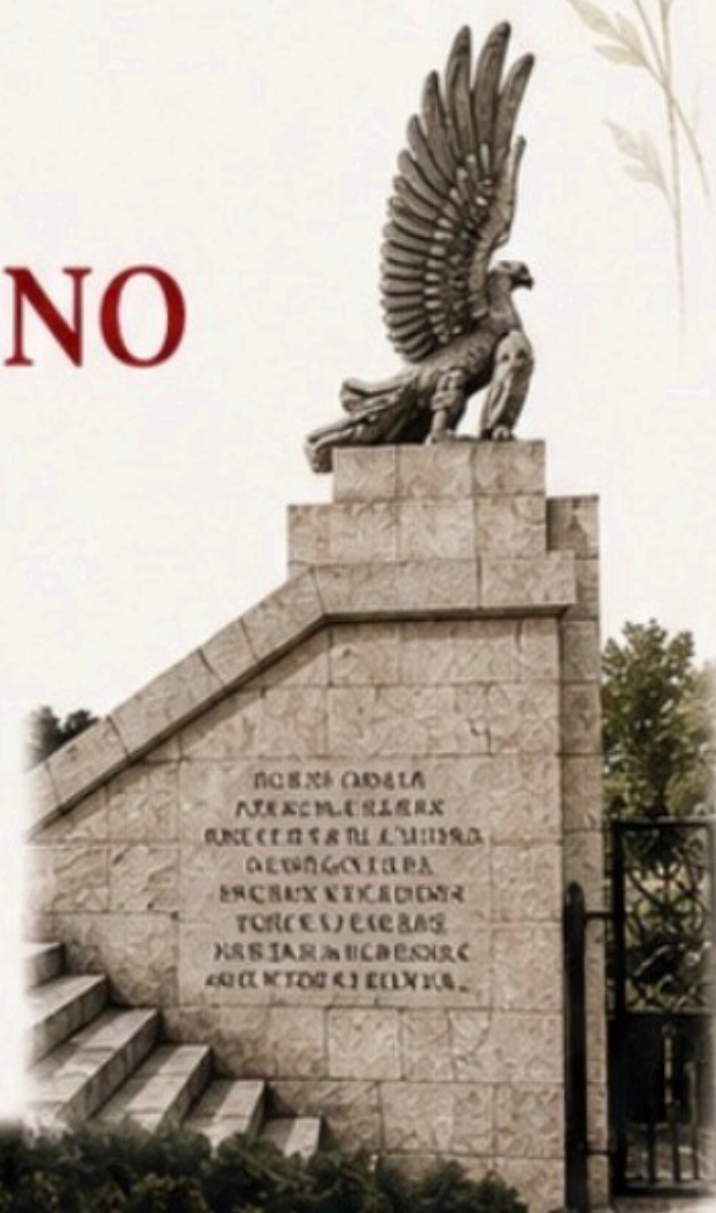
WIEDZY O POLSCE

82. ROCZNICA BITWY O MONTE CASSINO

I UDZIAŁ W NIEJ 2. KORPUSU POLSKIEGO
POD DOWÓDZTWEM GENERAŁA
WŁADYSŁAWA ANDERSA

★ 18 MAJA 1944 ★
ZDOBYCIE MONTE CASSINO

Żołnierze 2. Korpusu Polskiego zdobyli Monte Cassino,
przełamując niemiecką linię Gustawa i otwierając aliantom drogę na Rzym.
Było to zwycięstwo okupione ogromnym poświęceniem,
odwagą i miłością do ojczyzny.

GENERAL
WŁADYSŁAW
ANDERS

Wybitny dowódca,
żołnierz i patriota.
Twórca 2. Korpusu
Polskiego.
Symbol niezłomności,
odwagi i wierności Polsce.

2. KORPUS
POLSKI

Formowany w ZSRR,
Iranie, Iraku
i Palestynie.
Przeszedł szlak bojowy
z krwią i honorem.
Monte Cassino było
zwieńczeniem jego walk.

MONTE CASSINO –
SYMBOL PAMIĘCI

Polski Cmentarz Wojenny
na Monte Cassino to miejsce
spoczynku naszych bohaterów.
„Przechodniu, powiedz Polsce,
żeśmy polegli wierni w jej
służbie.”

MUZEUM
NA MONTE CASSINO

Obok cmentarza
znajduje się Muzeum
2. Korpusu Polskiego.
Zgromadzone pamiątki
opowiadają historię
walk i losów żołnierzy.

PAMIĘTAMY

Czerwone maki
są symbolem krwi
i odwagi.
Pamiętamy o bohaterach,
którzy walczyli o wolność
naszą i waszą.

• Katarzyna Słabowska-Wachowiak •

Nauczyciel Wiedzy o Polsce

Monte Cassino – zwycięstwo ducha, które trwa do dziś.....

**W 82. rocznicę jednej z najważniejszych bitew polskiego oręża
refleksje Katarzyny Słabowskiej-Wachowiak – nauczyciela wiedzy o Polsce**

Monte Cassino było miejscem szczególnym...

Potężnie umocnione wzgórze z Opactwem Benedyktynów na Monte Cassino stanowiło część niemieckiej Linii Gustawa – systemu obronnego blokującego aliantom drogę na Rzym.

Wcześniejsze ataki wojsk alianckich kończyły się niepowodzeniem i ogromnymi stratami.

Zdobycie klasztornego wzgórza wydawało się niemal niemożliwe.

A jednak właśnie tam skierowano polskich żołnierzy.

Trzeba pamiętać, kim byli ci ludzie. Wielu z nich przeszło przez sowieckie łagry, syberyjskie zesłania, głód i cierpienie. Byli wygnańcami pozbawionymi domu, rodzin i poczucia bezpieczeństwa.

Szli do walki po doświadczeniach, które dla wielu innych byłyby końcem wszelkiej nadziei. A mimo to potrafili zachować godność, honor i niezłomną wolę walki o Polskę.

Polscy żołnierze walczyli na niezwykle trudnym terenie – stromych zboczach, pod nieustannym ostrzałem artyleryjskim i ogniem karabinów maszynowych. Każdy metr ziemi okupiony był krwią.

Walki trwały wiele dni i nocy, a żołnierze musieli mierzyć się nie tylko z przeciwnikiem, ale również z wyczerpaniem, brakiem snu i świadomością ogromnych strat.

A jednak 18 maja 1944 roku nad ruinami Opactwa Benedyktynów na Monte Cassino zawisła biało-czerwona flaga.

W ciszy poranka zabrzmiał hejnał mariacki. Ten moment przeszedł do historii jako symbol triumfu polskiego ducha.

Świat zobaczył żołnierza polskiego niepokonanego mimo tragedii wojny i utraty własnej ojczyzny.

Cena tego zwycięstwa była ogromna. Ponad tysiąc polskich żołnierzy poległo, wielu zostało rannych. Na stokach Monte Cassino pozostała młodość całego pokolenia.

Wielu z tych, którzy przeżyli bitwę, nigdy nie wróciło do wolnej Polski.

Powojenna rzeczywistość polityczna odebrała im możliwość powrotu do kraju, o który walczyli.

Dla wielu emigracja stała się kolejnym dramatem.

Symbolem pamięci o poległych stały się czerwone maki.

Pieśń „Czerwone maki na Monte Cassino” do dziś pozostaje jednym z najbardziej przejmujących utworów patriotycznych. Każde jej wykonanie przypomina, że wolność ma swoją cenę, a historia narodu budowana jest przez ofiarę konkretnych ludzi – młodych chłopców, ojców rodzin, marzycieli, którzy chcieli jedynie żyć w wolnym kraju.

Dla nauczyciela wiedzy o Polsce Monte Cassino nie jest jedynie tematem lekcji historii.

To przede wszystkim wielka lekcja wartości. W czasach współczesnych, gdy młode pokolenie żyje w świecie szybkich informacji, nowych technologii i zmieniającej się rzeczywistości, szczególnie ważne staje się przypomnienie o fundamentach naszej narodowej tożsamości.

Pamięć historyczna nie może być jedynie datą zapisaną w podręczniku.

Musi żyć w sercach młodych ludzi. Rolą szkoły jest nie tylko przekazywanie wiedzy, ale także wychowywanie do odpowiedzialności za pamięć narodową.

W pracy dydaktycznej z uczniami klas 4–6 szkoły podstawowej temat Monte Cassino realizowany był przede wszystkim poprzez opowieść o bohaterstwie i wartościach. Dzieci poznawały historię żołnierzy generała Andersa, oglądały fotografie, mapy oraz symbole związane z bitwą.

Szczególne miejsce zajęła analiza symboliki czerwonych maków i wspólne słuchanie pieśni patriotycznych.

W klasach 7–8 uczniowie podejmowali bardziej pogłębioną analizę wydarzeń historycznych.

Podczas lekcji poznawali sytuację polityczną Polski w czasie II wojny światowej, losy Polaków deportowanych do Związku Sowieckiego oraz szlak bojowy 2. Korpusu Polskiego.

W klasach licealnych temat Monte Cassino stał się okazją do głębokiej refleksji nad historią XX wieku, polityką mocarstw oraz losem polskiego żołnierza na emigracji.

W trakcie zajęć wykorzystane zostały materiały edukacyjne Instytutu Pamięci Narodowej, które pozwoliły uczniom lepiej zrozumieć realia wojenne oraz znaczenie Bitwy o Monte Cassino w historii Polski i Europy. Ważnym elementem lekcji był również wirtualny spacer po Polskim Cmentarzu Wojennym na Monte Cassino.

Nauczyciel opowiedział także historię powstania Polskiego Cmentarza Wojennego na Monte Cassino oraz muzeum znajdującego się obok nekropolii, w którym zgromadzono pamiątki związane z walkami 2. Korpusu Polskiego.

Szczególne poruszającym momentem zajęć było wspólne wysłuchanie pieśni „Czerwone maki na Monte Cassino”. Utwór ten stał się dla uczniów nie tylko lekcją historii, ale również wzruszającym świadectwem pamięci o poległych bohaterach.

Polski Cmentarz Wojenny na Monte Cassino pozostaje jednym z najważniejszych miejsc pamięci narodowej. Na białych krzyżach widnieją nazwiska poległych żołnierzy, a słowa generała Andersa: „Przechodniu, powiedz Polsce, żeśmy polegli wierni w jej służbie” wciąż poruszają serca odwiedzających.

82. rocznica Bitwy o Monte Cassino przypomina nam, że wolność nie jest dana raz na zawsze.

Każde pokolenie otrzymuje ją jako zobowiązanie i odpowiedzialność.

Monte Cassino pozostaje symbolem zwycięstwa ducha nad cierpieniem, nadziei nad rozpaczą i miłości do ojczyzny silniejszej niż wojna. I dlatego pamięć o tej bitwie nigdy nie może zginąć.

Uczniowie poznali również historię życia generała Władysława Andersa – dowódcy 2. Korpusu Polskiego, jego losy związane z sowieckim więzieniem, tworzeniem armii polskiej na Wschodzie oraz drogą żołnierzy przez Bliski Wschód do Włoch. Podczas zajęć omówiona została także historia 2. Korpusu Polskiego, jego szlak bojowy oraz znaczenie polskich żołnierzy w walkach o wolność Europy podczas II wojny światowej.

Monte Cassino pozostaje symbolem zwycięstwa ducha nad cierpieniem, światła nad mrokiem i nadziei silniejszej niż wojna. To miejsce, gdzie historia przestaje być jedynie zapisem wydarzeń, a staje się opowieścią o człowieku – o jego odwadze, wierności i miłości do ojczyzny.

W ciszy klasztornych ruin i pośród białych krzyży polskiego cmentarza wciąż obecna jest pamięć o tych, którzy oddali młodość, marzenia i życie za wolność przyszłych pokoleń.

Dziś, po wielu latach, Monte Cassino nadal przemawia do serc.

Uczy, że prawdziwa siła narodu rodzi się nie z potęgi militarnej, lecz z wartości, które człowiek nosi w sobie – honoru, solidarności i wiary w sens poświęcenia.

Czerwone maki, wyrastające symbolicznie z ziemi przesiąkniętej krwią żołnierzy, przypominają nam, że wolność nigdy nie jest dana raz na zawsze i zawsze wymaga pamięci, odpowiedzialności oraz wdzięczności.

Dlatego rolą szkoły i nauczyciela jest nie tylko przekazywanie faktów historycznych, ale także budzenie refleksji nad losem człowieka i narodu.

Każda opowieść o Monte Cassino staje się lekcją człowieczeństwa, która pomaga młodym ludziom zrozumieć, że patriotyzm nie jest jedynie słowem, lecz codzienną troską o pamięć, prawdę i wspólne dziedzictwo.

Monte Cassino pozostaje więc nie tylko miejscem wielkiego zwycięstwa, ale także duchowym testamentem pokolenia, które potrafiło ocalić honor Polski nawet wtedy, gdy wydawało się, że utracono wszystko. I może właśnie dlatego pamięć o tej bitwie nigdy nie przeminie — bo dopóki człowiek potrafi pamiętać, dopóty żyją ci, którzy oddali życie za wolność innych.

CZERWONE MAKI NA MONTE CASSINO

❁ słowa: Feliks Konarski (Ref-Ren) ❁
muzyka: Alfred Schütz

Czy widzisz te gruzy na szczycie?
Tam wróg twój się kryje jak szczur.
Musicie, musicie, musicie
Za kark wziąć i strącić go z chmur.
I poszli szaleni, zażarci,
I poszli zabijać i mścić,
I poszli jak zawsze uparci,
Jak zawsze za honor się bić.

Runęli przez ogień, straceńcy,
Niejeden z nich dostał i padł,
Jak ci z Somosierry szaleńcy,
Jak ci spod Raławic sprzed lat.
Runęli impetem szalonym,
I doszli. I udał się szturm.
I sztandar swój biało-czerwony
Zatknęli na gruzach wśród chmur.

❁
**Czerwone maki na Monte Cassino
Zamiast rosy piły polską krew.
Po tych makach szedł żołnierz i ginął,
Lecz od śmierci silniejszy był gniew.
Przejdą lata i wieki przeminą,
Pozostaną ślady dawnych dni
I wszystkie maki na Monte Cassino
Czerwieńsze będą, bo z polskiej wzrosną krwi.**

Czy widzisz ten rząd białych krzyży?
Tam Polak z honorem brał ślub.
Idź naprzód, im dalej, im wyżej,
Tym więcej ich znajdziesz u stóp.
Ta ziemia do Polski należy,
Choć Polska daleko jest stąd,
Bo wolność krzyżami się mierzy,
Historia ten jeden ma błąd.

**Czerwone maki na Monte Cassino
Zamiast rosy piły polską krew.
Po tych makach szedł żołnierz i ginął,
Lecz od śmierci silniejszy był gniew.
Przejdą lata i wieki przeminą,
Pozostaną ślady dawnych dni
I wszystkie maki na Monte Cassino
Czerwieńsze będą, bo z polskiej wzrosną krwi.**

*Pamiętamy o tych,
którzy walczyli o wolną Polskę!*

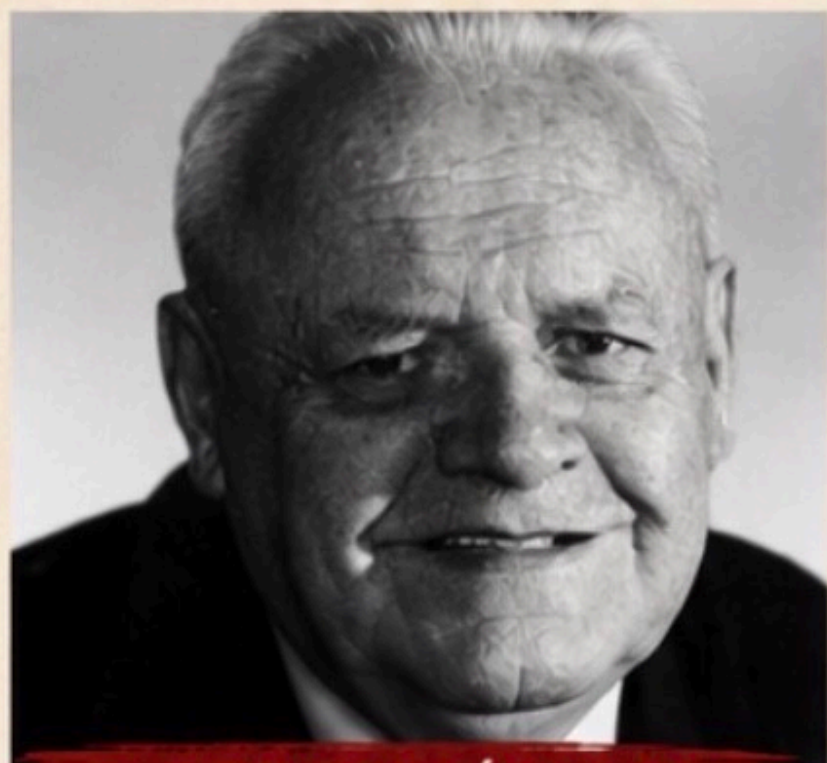

BITWA O MONTE CASSINO

MELCHIOR WAŃKOWICZ – REPORTER WOJENNY, ŚWIADEK HISTORII

„Przechodniu, powiedz Polsce,
żeśmy polegli wierni w jej służbie.”

MELCHIOR WAŃKOWICZ

(1892–1974)

Melchior Wańkowicz – wybitny polski pisarz, reportażysta i publicysta, jeden z najważniejszych świadków II wojny światowej. Jako korespondent wojenny 2. Korpusu Polskiego brał udział w kampanii włoskiej, a szczególnie w bitwie o Monte Cassino.

Jego reportaż „Bitwa o Monte Cassino” to jedno z najważniejszych świadectw polskiego żołnierza i jego walki o wolność.

Korespondent wojenny 2. Korpusu Polskiego Melchior Wańkowicz (trzeci z lewej) ogląda pole bitwy o Monte Cassino, 1944 r. (fot. NAC)

KORESPONDENT WOJENNY

Melchior Wańkowicz był korespondentem 2. Korpusu Polskiego gen. Władysława Andersa. W 1944 roku relacjonował zmagania polskich żołnierzy podczas jednej z najcięższych bitew II wojny światowej – bitwy o Monte Cassino.

WARTOŚĆ REPORTAŻU

„Znaczenie tej książki jest ogromne. Jest ona pierwszą i wręcz najważniejszą – jeśli chodzi o gatunek – pozycją poświęconą bitwie o Monte Cassino. Ukazuje prawdę o niezłomnej walce żołnierza polskiego w niezwykle trudnych okolicznościach zarówno na froncie włoskim, jak i w ówczesnej sytuacji politycznej, gdy losy powojenne Polski były już de facto przesądzone.”

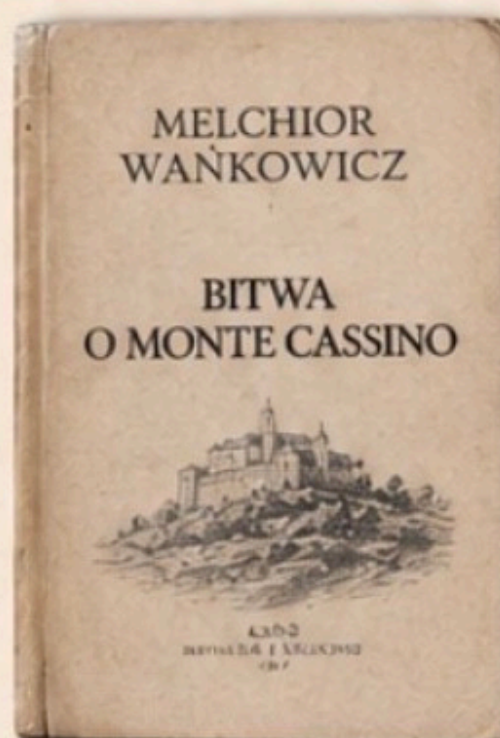
– dr Małgorzata Ptasieńska, historyk z IPN

REPORTAŻ „BITWA O MONTE CASSINO”

„Wartość reportażu Melchiora Wańkowicza „Bitwa o Monte Cassino” jest ogromna. Stanowi najpełniejsze świadectwo bohaterstwa, polskiego czynu zbrojnego w czasie II wojny światowej.”

– dr Małgorzata Ptasieńska, historyk z IPN

PIERWSZE WYDANIE KSIĄŻKI

Pierwsze wydanie książki – pierwszy tom – ukazał się w 1945 roku w Rzymie. „Zrobiło ono ogromną furorę, zwłaszcza wśród żołnierzy walk spod Monte Cassino, stacjonujących wówczas na Półwyspie Apenińskim. Wańkowicz był zresztą osobą bardzo lubianą w 2. Korpusie. Traktowano go jak jednego ze swoich, chociaż nie był zawodowym żołnierzem, nie walczył z bronią w rękę, ale piórem. Przemawiała przez niego sympatia, empatia i zrozumienie wobec drugiego człowieka, polskiego żołnierza.”

– dr Małgorzata Ptasieńska

ŻYCIE PO WOJNIE

Po wojnie Wańkowicz zamieszkał w Londynie. W 1949 roku przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie osiadła jego druga córka – Marta.

W 1958 roku powrócił do Polski, na stałe wracając w 1956 roku. Zmarł w Warszawie w 1974 roku.

MELCHIOR WAŃKOWICZ – KIM BYŁ?

- ★ wybitny pisarz i reportażysta
- ★ świadek historii i uczestnik ważnych wydarzeń XX wieku
- ★ autor m.in. „Bitwa o Monte Cassino”, „Hubalczyki”, „Ziele na kraterze”
- ★ człowiek o wielkim sercu i głębokiej empatii
- ★ jego twórczość to lekcja patriotyzmu i wrażliwości

CZEŚĆ I CHWAŁA BOHATEROM!

AUTOR PLAKATU: KATARZYNA SŁABOWSKA - WACHOWIAK

KLASY 4-6

82. ROCZNICA BITWY O MONTE CASSINO

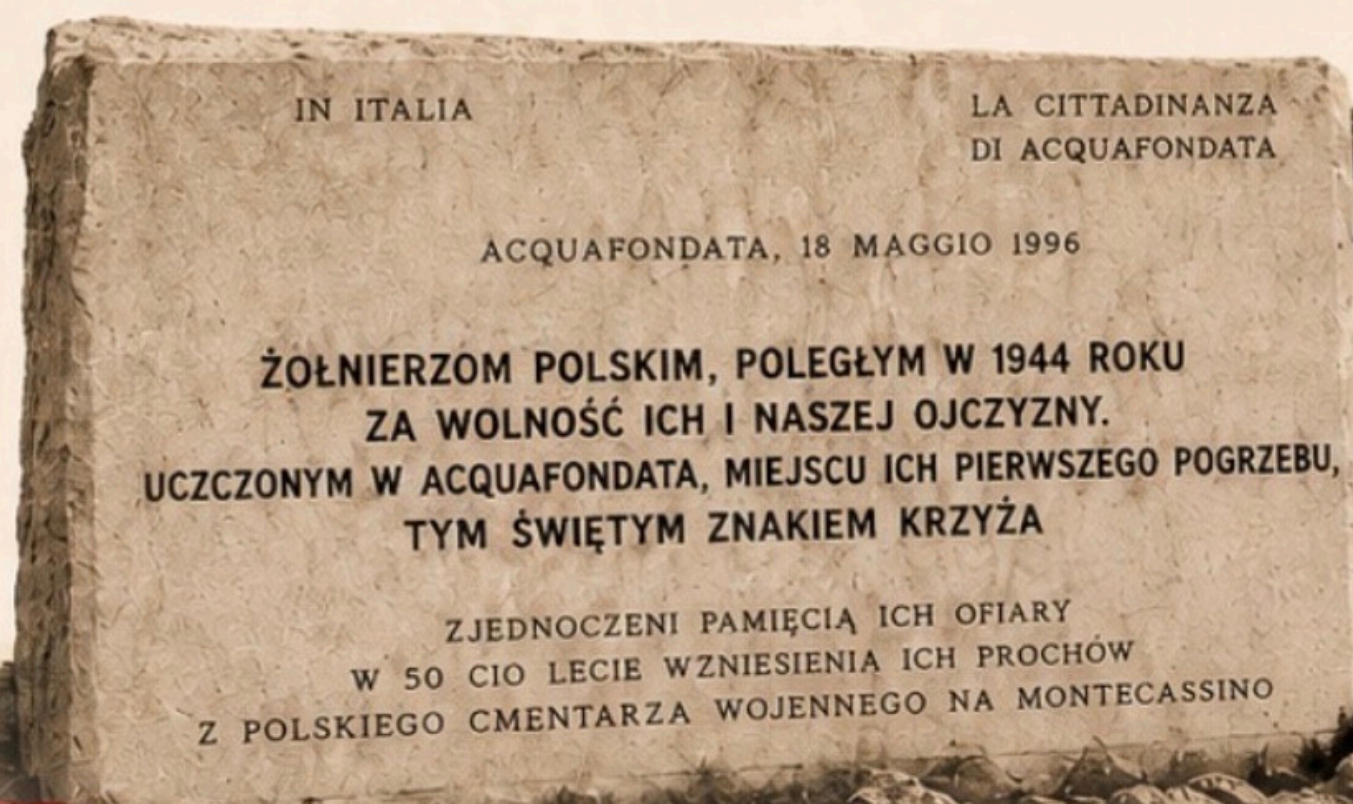
*“Czerwone maki na Monte Cassino
zamiast rosy piły polską krew...”*

Serdecznie zapraszamy uczniów klas 4-6
na zajęcia poświęcone bohaterom 2. Korpusu Polskiego
i jednej z najważniejszych bitew II wojny światowej.

W PROGRAMIE:

- ★ historia bitwy o Monte Cassino
- ★ losy żołnierzy Armii Andersa
- ★ prezentacja multimedialna
- ★ fotografie i wspomnienia uczestników walk
- ★ wirtualny spacer po Polskim Cmentarzu Wojennym
- ★ rozmowa o patriotyzmie i pamięci historycznej

“ ŻOŁNIERZOM POLSKIM, POLEGŁYM W 1944 ROKU
ZA WOLNOŚĆ ICH I NASZEJ OJCZYZNY.
UCZCZONYM W ACQUAFONDATA, MIEJSCU ICH PIERWSZEGO POGRZEBU,
TYM ŚWIĘTYM ZNAKIEM KRZYŻA ”

*Pamiętamy o bohaterach,
którzy walczyli o wolną Polskę!*

— Cześć i chwala Bohaterom! —

Autor plakatu: Katarzyna Słabowska -Wachowiak
Nauczyciel Wiedzy o Polsce, historyk

KLASY 7-8 I LICEUM

82. ROCZNICA BITWY O MONTE CASSINO

“Przechodniu, powiedz Polsce,
żeśmy polegli wierni w jej służbie.”

TEMATYKA ZAJĘĆ:

- znaczenie bitwy o Monte Cassino podczas II wojny światowej
- szlak bojowy 2. Korpusu Polskiego gen. Władysława Andersa
- reportaż Melchiora Wańkowicza „Bitwa o Monte Cassino”
- świadectwa żołnierzy i korespondentów wojennych
- pamięć o polskich bohaterach
- wirtualny spacer po Polskim Cmentarzu Wojennym na Monte Cassino

GEN. WŁADYSŁAW ANDERS

DOWÓDCA 2. KORPUSU POLSKIEGO

“ ŻOŁNIERZOM POLSKIM, POLEGŁYM W 1944 ROKU
ZA WOLNOŚĆ ICH I NASZEJ OJCZYZNY.
UCZCZONYM W AQUAFONDATA, MIEJSCU ICH PIERWSZEGO POGRZEBU,
TYM ŚWIĘTYM ZNAKIEM KRZYŻA ”

ZATRZYMYMY SIĘ NAD HISTORIĄ
ODWAGI, POŚWIĘCENIA I WALKI O WOLNOŚĆ POLSKI.

CZEŚĆ I CHWAŁA BOHATEROM!

AUTOR PLAKATU: **KATARZYNA SŁABOWSKA - WACHOWIAK**
NAUCZYCIEL WIEDZY O POLSCE , HISTORYK

